

Батькам майбутніх першокласників ***(Поради психолога)***

Психологічна готовність до навчання у школі містить такі компоненти до навчання у школі містить такі компоненти:

- фізіологічна готовність;
- інтелектуальна (пізнавальна) готовність;
- емоційно-вольова готовність;
- мотиваційна готовність;
- соціальна.

Важливі зауваження

“ Підтримайте в дитині її прагнення стати школярем. Не лякайте дитину школою.

“ Важливо створити в дитини позитивне ставлення до школи і вчителів, не прикрашаючи, не залякуючи її, а показуючи важливість саме процесу навчання.

“ Обговоріть із дитиною ті правила і норми, з якими вона зустрінеться у школі. Поясніть їх необхідність і доцільність.

“ Привчайте до виконання розпорядку дня.

“ Не пропускайте труднощів, які можуть вплинути на оволодіння навчальними навичками. Якщо є логопедичні проблеми, то потрібно обов'язково направити до логопнда.

“ У кожній роботі обов'язково знайдіть те, за що можна було б її похвалити. Похвала та емоційна підтримка можуть помітно підвищити інтелектуальні досягнення дитини.

“ У першому класі немає відміток, не підміняйте їх різними фішками, наклейками і зірочками. У дитячому садку не ставляться оцінки, щоб підвищити мотивацію дітей.

“ Програма першого класу не вимагає, щоб дитина писала і читала. Найголовніше, щоб вона добре чула звуки у слові, могла робити звуковий аналіз слова. Якщо дитина чує звуки, вона буде правильно писати. Якщо в дитини дозріла кора головного мозку і вона готова до оволодіння читанням і письмом, то не потрібно перешкоджати цьому, але й форсувати не варто.

“ Багато вихователів і вчителів під час підготовки дітей до школи захоплюються математикою, читанням, письмом, не знаючи, що малювання є дуже важливим для розвитку дитини. Це і розвиток творчості, і психотерапія (особливо фарбами і фломастером), і постановка руки (олівцем), і розвиток головного мозку, розумових операцій. Дуже важливо вчити дітей малювати людей.

“ Коли дитина виконує творче завдання, можна дозволяти їй крутити аркуш як завгодно. Але якщо дитина пише, креслить, малює з метою “поставити руку”, то потрібно вчити її другою рукою добре фіксувати аркуш паперу.

“ Якщо дитину мучити письмом або читанням, то в неї може розвинутися неврозоподібний стан та опір цим видам діяльності.

“ У цьому віці діти дуже хвилюються під час письмових завдань. Спостерігайте за дитиною. Якщо дитина дуже сильно напружена, то може виникнути “писальний спазм” - судом кисті руки. Якщо він закріпиться, поганий почерк залишиться на все життя.

“ Навчайте дитину самостійно усувати напруженість за допомогою самомасажу і простих релаксаційних вправ.

“ Щоб дитина добре адаптувалася в першому класі, обов'язково потрібно вчити її навичок самоконтролю і самообслуговування.

“ Потрібно вчити конструктивно спілкуватися з однолітками і почувати себе впевнено.

“ Не примушуйте дитину робити що-небудь, якщо вона втомилася, засмучена.

“ Не примушуйте дитину робити те, до чого вона не готова.

“ Не вимагайте занадто багато і відразу (для вироблення навичок потрібен час).

“ П'яти - і шестирічним дітям важко робити завдання в чернетці, а потім його переробляти в чистовику. У чернетці можна зробити кілька пробних розчерків.

“ Привчайте володіти собою, виховуйте вміння стримуватися, коли необхідно, доводити розпочате до кінця.

“ Пропонуйте завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

“ Завжди пам'ятайте, що провідним видом діяльності дітей 5 — 7 років є гра. Навчання має відбуватися здебільшого ігровими методами. Пам'ятайте про це — дорослі!!!

“ Найголовніше — це те, щоб дитині сподобалося вчитися! Треба заохочувати за старання, підтримувати у складних ситуаціях. Дуже важливо зберегти здоров'я.

“ Якщо вас щось турбує в поведінці дитини, її навчальних справах, не соромтеся звертатися за порадою і консультацією до психолога.

Рекомендації психолога батькам майбутніх першокласників

- **Уникайте надмірних вимог.** Не вимагайте від дитини все і відразу. Ваші вимоги мають відповідати рівню розвитку її навичок і пізнавальних здібностей. Не забувайте. Що такі важливі й потрібні якості, як старанність, акуратність, відповідальність, не формуються відразу. Дитина поки ще вчиться керувати собою, організувати свою діяльність і дуже потребує підтримки, розуміння та схвалення з боку дорослих. Завдання тат і мам — запастися терпінням і допомогти дитині.
- **Право на помилку.** Важливо, щоб дитина не боялася помилятися. Якщо в неї щось не виходить, не сваріть її. Інакше вона буде боятися помилятися, повірить у те, що нічого не може. Навіть дорослому, коли він вчиться чогось нового, не все відразу вдасться. Якщо ви помітили помилку, зверніть увагу дитини на неї і запропонуйте її виправити. Обов'язково хваліть дитину. Хваліть за кожен, навіть зовсім маленький успіх.
- **Не думайте за дитину.** Допомагаючи дитині виконувати завдання, не втручайтеся у все, що вона робить. Інакше дитина почне думати, що вона не здатна упоратися із завданням самостійно. Не думайте і не вирішуйте за неї, інакше вона дуже швидко зрозуміє, що не варто займатися, батьки все одно допоможуть усе вирішити.
- **Не пропустіть перші труднощі.** Звертайте увагу на будь-які труднощі своєї дитини і в міру потреби звертайтеся до фахівця. Якщо в дитини є проблеми зі здоров'ям, обов'язково займіться лікуванням, оскільки майбутні навчальні навантаження можуть суттєво погіршити стан дитини. Якщо в дитини є проблеми з мовленням, то відвідайте логопеда.
- **Улаштовуйте свята.** Обов'язково влаштовуйте маленькі свята. Привід для цього придумати зовсім не важко. Радійте її успіхам. Нехай у вас і вашої дитини буде гарний настрій.

Тринадцять заповідей для мам і тат майбутнього першокласника

1. Не сприймайте дитину маленькою. Давайте їй посильну роботу вдома, визначте коло її

- обов'язків. Зробіть це м'яко: “ Ти в нас уже дорослий, ми можемо довірити тобі мити посуд”.
2. Визначте загальні інтереси у вашій сім'ї (це може бути як і спільний перегляд мультфільмів, так і вирішення життєвих ситуацій — обговорення сімейних проблем).
  3. Залучайте дитину до економічних проблем родини. Поступово привчайте її порівнювати ціни, орієнтуватися в сімейному бюджеті. Наприклад, дайте горші на хліб і морозиво, коментуючи суму на той і на інший товар.
  4. Не сваріть , а тим паче не ображайте дитину в присутності сторонніх. На скарги навколишніх, учителя або вихователя скажіть: “Дякую, ми обов'язково поговоримо на цю тему”.
  5. Навчіть дитину ділитися своїми проблемами, обговорюйте з нею конфліктні ситуації, що виникли з однолітками та дорослими. Щиро цікавтеся думкою дитини, лише так ви зможете сформулювати в неї правильну життєву позицію.
  6. Постійно говоріть із дитиною, розвиток мовлення — це запорука гарного навчання.
  7. Відповідайте на кожне запитання дитини, тільки в цьому випадку її пізнавальний інтерес ніколи не згасне.
  8. Дивіться на світ очима вашої дитини, адже бачити світ очима іншого — основа для взаєморозуміння.
  9. Частіше хваліть вашу дитину. На скарги про те, що щось не виходить, кажіть: “Вийде обов'язково, тільки потрібно ще раз спробувати”.
  10. Формуйте високий рівень домагань. І вірте, що ваша дитина зможе все, потрібно тільки їй допомогти. Хваліть малюка словом, усмішкою, ласкою й ніжністю.
  11. Не будуйте ваші взаємини з дитиною на заборонах. Погодьтеся, що вони не завжди розумні. Завжди пояснюйте причини своїх вимог, якщо можливо, запропонуйте альтернативу.
  12. Любіть дитину, знаходьте радість у спілкуванні з нею.
  13. Ваша повага до дитини зараз — фундамент шанобливого ставлення до вас тепер і в майбутньому.

ВПРАВА “ФІЛІПІНСЬКИЙ ТЕСТ”

Спробуйте самі і запропонуйте дитині: правою долонею через маківку голови затулити ліве вухо. Успішність виконання дитиною цього завдання вказує на ступінь сформованості її кістяка, нервової системи, здатність головного мозку сприймати і переробляти інформацію.

Компоненти психологічної готовності дитини до школи

Соціальний компонент

Дитина повинна розуміти, що в школу вона йде не лише гратися з друзями, а й одержувати нові знання та вміння.

У дитини до початку навчання у школі мають бути сформовані:

- адекватна самооцінка;
- потреба у спілкуванні з іншими;
- уміння підкорятися інтересам дитячих груп;
- уміння встановлювати стосунки з ровесниками і дорослими.

Поради психологів: виховуйте у дитині не тільки лідерські якості та навички, але й уміння підкорятися іншим, якщо це необхідно. Дитина повинна бути терплячою стосовно інших.

Емоційний компонент

- Дитина впевнена в собі;
- відчуває задоволення, радість;
- переважають позитивні емоції;
- намагається стримувати негативні емоції.

Поради психологів: *дітей необхідно вчити слухати і переказувати почуте, відповідати на запитання, не відхиляючись від теми, виражати свої думки, емоції та бажання.*

Вольовий компонент

- Уміння керувати своєю поведінкою;
  - розвиток емоційної стійкості;
  - довільність сприймання (не тільки слухати, але й чути вчителя, однолітків, запам'ятовувати і відтворювати дії);
  - робити не тільки те, що цікаво, а й те, що потрібно, доводити почату справу до кінця;
- Поради психологів:** *дітей необхідно вчити чекати своєї черги, самостійно справлятися з образами, невдачами. Доводити почату справу до кінця.*

Інтелектуальний компонент

- Розвинуте сприймання;
- стійка увага на предметі чи діяльності;
- наявність аналітичного мислення, що проявляється в здатності виділяти і розуміти важливі ознаки та зв'язки між предметами;
- здатність відтворювати зразок, логічно запам'ятовувати;
- оволодіння на слух розмовною мовою;
- розвиток дрібної моторики, зорово-моторної координації;
- розвиток здатності до навчання.

Поради педагогів: *шановні батьки, намагайтеся підтримати інтерес малюків до занять, якщо необхідно, допомагайте їм. Важливо не перевантажуйте дитину інформацією, яку вона через свої вікові особливості ще не може повністю сприйняти, знання подавайте відповідно до віку дошкільника.*

Мотиваційний компонент

Відображає бажання чи небажання дитини навчатися. Цей компонент дуже важливий, бо від нього залежить входження дитини в нову для неї діяльність. Яка відрізняється від ігрової своєю обов'язковістю, інтелектуальним навантаженнями, необхідністю подолання труднощів.

Поради психолога:

- дати дітям поняття, що таке школа, перерва, урок, дзвінок;
- грати разом із дитиною в школу;
- читати малюкові літературу про шкільне життя;
- розповідати маляті про школу, про свій позитивний дитячий шкільний досвід;
- заздалегідь познайомити дитину зі школою, вчителькою та майбутніми однокласниками;
- не віддавати дитину в школу, поки їй не виповниться шість років.

Готувати дитину до школи означає:

- турбуватись про її фізичне здоров'я;
- збагатити життєвий досвід;
- закріпити побутові навички;
- розвивати правильне мовлення;
- навчити спостерігати, думати, осмислювати побачене і почуте;
- учити поважати думку іншого;
- ознайомитися з результатами психологічного дослідження.

Підготувала Лук'янова Ольга Олександрівна